

Katsaus vanhusneuvoston ensimmäiseen toimikauteen 2022–2025

Vanhusneuvosto 9.4.2025

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Sisällysluettelo

Johdanto	1
Toimikauden sisältö	1
Toimintasuunnitelmien painopistealueet	2
Vanhusneuvoston muu toiminta	2
Aloitteet, lausunnot ja kannanotot	2
Toimikauden arviointi	3
Erityiset onnistumiset	3
Kehittämiskohteita ja huomioita tulevaan	4
Loppusanat	5

LIITE

Jäsenten yksityiskohtaisemmat kommentit koskien vanhusneuvostotyöskentelyä

Johdanto

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusneuvosto on hyvinvointialuelain (611/2021) 32 §:n mukainen vaikuttamistoimielin. Vanhusneuvoston tehtävänä on ottaa kantaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vanhusneuvosto arvioi olevan merkitystä ikääntyneen väestön ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 20 §:n mukaan aluehallitus asettaa vanhusneuvoston valtuustokausittain.

Uusi hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Kulunut valtuustokausi oli myös vanhusneuvoston ensimmäinen toimikausi. Vanhusneuvosto piti ensimmäisen kokouksensa 14.9.2022 ja viimeisen kokouksensa 9.4.2025. Toimikausi oli siis poikkeuksellisen lyhyt, varsinaista työskentelyaikaa oli reilut 2,5 vuotta.

Tämän katsauksen tarkoituksena on dokumentoida vanhusneuvoston ensimmäisen toimikauden toimintaa, sekä hyvinvointialueen vanhusneuvoston vaikuttamistoimielintoiminnan onnistumisia ja kehityskohtia tulevaa varten.

Toimikauden sisältö

Varsinaisia kokouksia pidettiin vuonna 2022 kolme (3), vuonna 2023 yhdeksän (9), vuonna 2024 yksitoista (11) ja vuonna 2025 kaksi (2), yhteensä kaksikymmentäviisi (25). Kokousten valmistelusta on vastannut työvaliokunta yhdessä koordinaattorin kanssa.

Vanhusneuvosto sai myös nimetä edustajansa hyvinvointialueen lähidemokratia- ja osallisuuslautakuntaan sekä vanhusten palvelut -jaostoon. Lisäksi neuvostolla on ollut mahdollisuus osallistua viranhaltijavalmisteluun siten että neuvoston edustaja on osallistunut erilaisten kehittämistyöryhmien työskentelyyn.

Vanhusneuvoston työskentelyä on ohjannut toimintasuunnitelma ja vuosikello. Lisäksi kaikissa kokouksissa neuvostolle on esitelty hyvinvointialueen eri sektorien keskeisiä toimintaan liittyviä ajankohtaisasioita sekä kehittämishankkeita ym. Vanhusneuvosto laati toimintavuosistaan 2023 ja 2024 toimintakertomukset.

Ensimmäisen varsinaisen toimintavuoden 2023 käynnistyessä vanhusneuvoston toimintasääntö, toimintasuunnitelma eikä vuosikello olleet vielä valmiina, ja nämä asiakirjat oli työstettävä ensimmäiseksi. Uudessa toimintaympäristössä neuvoston jäsenten perehdytykseen oli myös panostettava. Oli tärkeää, että jäsenten perustiedot hyvinvointialueen vanhuspalveluiden tilasta hahmottuivat kaikille ja että eri tahot löysivät yhteisen näkemyksen vanhusneuvoston roolista ja toimintakäytännöistä. Alkuhankaluutta lisäsi myös se, että tehokkaan työskentelyn kannalta keskeinen henkilö; koordinaattori vaihtui ensimmäisen toimintavuoden aikana neljä kertaa. Vanhusneuvosto pystyi kuitenkin antamaan vuoden aikana kaksi suuritöistä lausuntoa: lausunnon

iäkkäiden sosiaalipalveluiden riittävydestä ja laadusta sekä lausunnon hyvinvointisuunnitelmaan.

Toimintasuunnitelmien painopistealueet

Vuodelle 2023 asetettiin viisi (5) painopistettä: vanhusneuvoston perehdytys ja oman toiminnan kehittäminen, vanhusneuvoston roolin ja aseman selkiyttäminen hyvinvointialueen sisällä, etsivän vapaaehtoistyön kehittäminen hyvinvointialueella yhteistyössä eläkeläisjärjestöjen kanssa, viestinnän kehittäminen sekä hyvinvointialueen rakennushankkeiden suunnittelu.

Vuoden 2024 painopistealueita olivat vanhusväestön palveluiden turvaaminen, vanhusneuvoston vaikuttamistoiminnan tehostaminen, yhteistoiminta eri toimijoiden kanssa sekä viestinnän kehittäminen. Lisäksi painopisteisiin lukeutui muut asiat, jotka sisälsivät kokouksiin nostettavia keskeisiä teemoja.

Vanhusneuvoston muu toiminta

Varsinaisten kokousten lisäksi vanhusneuvosto piti kehittämisseminaarin 25.3.2023, osallistui hyvinvointimessuille 18.11.2023, piti yhteiskokouksen Vantaan ja Keravan vanhusneuvostojen kanssa 15.2.2024 sekä kaksi vaikuttamistoiminnan seminaaria 22.5.2024 ja 26.9.2024.

Aloitteet, lausunnot ja kannanotot

Vanhusneuvosto on toimikautensa aikana työstänyt 11 asiakirjaa lausunnoiksi, aloitteiksi ja kannanotoiksi. Annetut lausunnot ovat olleet varsin yksityiskohtaisia, 2–3 sivuisia asiakirjoja. Työskentelytapana on ollut se, että kokouksessa käydyn lähetekeskustelun jälkeen vanhusneuvosto on nimennyt 3-henkisen työryhmän tekemään pohjaehdotuksen, johon jäsenet ovat antaneet kommenttinsa ja korjausehdotuksensa. Muutosesitysten jälkeen lausunto tai kannanotto on hyväksytty joko seuraavassa vanhusneuvoston kokouksessa tai erillisessä sähköpostikokouksessa.

Lausunnot:

- Lausunto hyvinvointialuestrategialuonnokseen 10.10.2022
- Lausunto hyvinvointialueen osallistamisohjelmasta 10.10.2022
- Lausunto vanhusten palveluiden tuotekuvauksiksi ja palveluihin pääsyn kriteereistä 1.12.2022
- Lausunto iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävydestä ja laadusta Vantaalla ja Keravalla vuonna 2022 (Vanhusneuvosto 27.2.2023 § 3).
- Lausunto hyvinvointisuunnitelmasta (Vanhusneuvosto 27.9.2023 § 55).
- Hyvinvointialueen uudistusohjelma vuosille 2023–2030 (vanhusneuvosto 14.3.2024 § 18).
- Palveluverkkosuunnitelma vuosille 2024–2034 (vanhusneuvosto 14.3.2024 § 19).

- Ympärivuorokautisen palveluasumisen kilpailutus (vanhusneuvosto 17.4.2024 § 28).
- Vanhuspalveluiden myöntämisen perusteet 1.1.2024 lukien (vanhusneuvosto 21.11.2024 § 73).

Aloite:

- Vanhusneuvoston esitys vanhusneuvoston vuoden 2025 toimintasäännön päivittämiseksi (18.12.2024 § 81).

Kannanotto:

- Vanhusneuvostojen kannanotto: Vanhuspalveluiden rahoitus ja toiminta on turvattava (alueen kolmen vanhusneuvoston nimeämän yhteistyöryhmän avoin kirje 9.9. valtiovallalle, Vantaan ja Keravan kaupungeille sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle).

Toimikauden arviointi

Vanhusneuvoston jäsenet ovat koonneet näkemyksiään kuluneesta toimikaudesta, sekä hyvinvointialueen vanhusneuvoston vaikuttamistoimielintoiminnan onnistumisista ja kehityskohdista tulevaa varten.

Erityiset onnistumiset

Yhteistyö vanhuspalveluiden kanssa kehittyi merkittävästi valtuustokauden edetessä. Vanhusneuvoston edustajien osallistuminen lukuisiin kehittämistyöryhmiin ja vanhuspalvelujen toimialajohtajan osallistuminen kokouksiin edistivät neuvoston pysymistä ajan tasalla valmistelussa olevista asioista. Ajantasaisen tiedon saanti mahdollisti oikea-aikaisen lausuntojen antamisen ja keskustelujen käymisen tulevista hankkeista ja muutoksista, mikä paransi vaikuttamismahdollisuuksia ja teki työskentelystä tehokkaampaa. Vuorovaikutteinen keskustelu toimialan kanssa kokouksissa ja pääsy tärkeisiin työryhmiin ovat olleet merkittäviä tekijöitä yhteistyön onnistumisessa, vahvistaen vanhusneuvoston roolia ja mahdollistaen paremman vaikuttamisen.

Vanhusneuvosto on rakentanut vahvan perustan vaikuttamistyölle vanhusten palveluissa ensimmäisellä toimintakaudellaan. Vanhusneuvoston jäsenet ovat kokeneet antoisaksi olla mukana rakentamassa uutta hyvinvointialuetta, ja vaikka työskentelyn tuloksia voikin olla vaikea mitata, vanhusneuvosto on tullut kuulluksi, sen asiantuntemusta on arvostettu ja näkemyksiä on otettu huomioon virkavalmistelutyössä.

Keskinäinen yhteistyö vanhusneuvostossa on toiminut kiitettävästi, mikä on näkynyt yhtenäisissä ja riidattomissa ratkaisuissa päätöksissä ja lausuntojen antamisessa.

Työvaliokunnalla on ollut keskeinen merkitys kokousten suunnittelussa ja kannanottojen tekemisessä, ja sen työskentely on ollut toimiva tapa valmistella käsittelyyn tulevia asioita sekä erilaisia lausuntoja ja kannanottoja. Kokoustyöskentelyssä on saavutettu kannustava ilmapiiri, ja jäsenten näkemyksille on annettu tilaa. Vanhusneuvoston yhteinen näkemys siitä, mihin asioihin halutaan vaikuttaa, on löytynyt sujuvasti.

Kehittämiskohteita ja huomioita tulevaan

Tulevaisuudessa toimintasäännön muuttamista voitaisiin harkita siten, että vanhusneuvoston asettaminen ei perustuisi yksinomaan poliittisiin voimasuhteisiin, ja että eläkeläisjärjestöillä olisi vahva edustus neuvostossa. Tämä korostaisi vanhusneuvoston itsenäistä ja riippumatonta roolia. Lisäksi toimintasääntöön olisi hyvä lisätä maininta, kuinka monen jäsenen tulee olla Vantaan ja Keravan vanhusneuvostojen jäseniä. Vanhustenpalvelujen toimialan edustajan lisäksi terveydenhuollon palvelujen edustajalla tulisi olla pysyvä edustus vanhusneuvoston kokouksissa.

Vanhusneuvoston vaikuttamistyön kannalta olisi tärkeää, että vanhusneuvostolla olisi oikeus nimetä jäsenensä tärkeisiin valmistelu- ja päätöksentekoelementtiin. Lisäksi toimintasääntöä tulisi muuttaa siten, että jäsenten määrän lisättäisiin. Se tasaisi projekteihin ja työryhmiin osallistumisen useammalle henkilölle, mikä puolestaan keventäisi yksittäisen jäsenen työtaakkaa.

Hyvinvointialueen hallintosäännön muuttamista on aiheellista harkita siten, että vanhusneuvostolla olisi läsnäolo- ja puheoikeus aluehallituksen ja -aluevaltuuston kokouksissa.

Lainsäädäntöön tulisi saada tarkemmat määräykset vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä. Jäsenten valintaperusteiden yhtenäistämistä kaikkien hyvinvointialueiden välillä sekä valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen edustajien asemasta tulisi keskustella.

Nykyisellään vanhusneuvoston käytössä oleva sihteeriresurssi on ollut rajallinen, ja vakituisen sihteerin tai koordinaattorin tarve on suuri. Hyvinvointialueen haastavan rahatilanteen takia kokousmäärää on rajattu, eikä vanhusneuvoston käyttöön ole myönnetty erillistä määrärahaa. Nämä asiat ovat selkeästi heikentäneet ja vaikeuttaneet vanhusneuvoston toimintaedellytyksiä.

Vaikuttamistyön tulee tapahtua asioiden valmisteluvaiheessa ollakseen tosiasiallisesti vaikuttavaa. Sujuva yhteistyö virkavalmistelun kanssa on keskeinen edellytys varhaiselle vaikuttamiselle. Valmistelijoiden on tärkeää kokea yhteistyö vanhusneuvoston kanssa edistävänä ja kokea sen parantavan valmistelun laatua. Työryhmätyöskentelyssä vanhusneuvoston edustajien pääsy lukemaan asiakirjoja niiden kehittyessä olisi kuitenkin hyödyllistä, sillä tällä hetkellä lukuoikeuksia ei ole ollut. Terveyspalveluiden osalta yhteistyörakenteen kehittäminen ja laajempi informaation saanti olisi tarpeellista tulevaisuudessa, ja vanhusneuvoston edustajia voitaisiin kutsua myös terveyspalvelujen kehittämisryhmiin.

Yhteinen keskustelu lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan kanssa tehtävästä keskinäisestä yhteistyöstä voisi olla antoisaa tulevaisuudessa, ja yhteinen seminaari edistäisi yhteistyötä uuden valtuustokauden alkaessa. Yhteistyö Vantaan ja Keravan kaupunkien ja vanhusneuvostojen kanssa kaipaa tiiviimpää otetta, ja ajankohtaisten asioiden läpikäynti hyvinvointialueen neuvoston kokouksissa voisi edistää tiedonkulkua. Hyvinvointialueen, Vantaan ja Keravan vanhusneuvostojen yhteistapaamiset olisi hyvä järjestää selkeiden teemojen ympärille. Yhteistyö eläkeläisjärjestöjen kanssa on toiminut kohtuullisesti, mutta viestinnän osalta on vielä kehittämisen varaa. Vanhusneuvoston vaikuttamistyötä vahvistaisi se, että kaikki alueella toimivat eläkeläisjärjestöt välittäisivät saamansa sotepalveluja koskevan asiakaspalautteen vanhusneuvostolle nykyistä tehokkaammin ja systemaattisemmin.

Loppusanat

Me Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusneuvoston jäsenet halusimme laatia tämän koko toimikautta koskevan katsauksen tehdäksemme näkyväksi yhteisen työskentelyprosessin hyvinvointialueen ensimmäisellä valtuustokaudella.

Toivomuksemme on, että tämä asiakirja lisäisi vanhusneuvostojen työskentelystä kiinnostuneiden ymmärrystä siitä mitkä ovat alueemme lakisääteisen vaikuttamistoimielimen toimintaedellytykset sekä minkälaisia haasteita ja kehittämismahdollisuuksia sen työskentelyyn liittyy. Vaikka toimintaresurssimme ovat olleet niukat, on neuvosto mielestämme toiminut aktiivisesti ja aloitteellisesti. Olemme laatineet lukuisia kirjallisia lausuntoja ja kannanottoja sekä järjestäneet yhteistapaamisia monien eri toimijoiden kanssa. Vanhuspalvelujen viranhaltijoiden myönteisen suhtautumisen ansiosta on meillä ollut aivan ainutlaatuinen mahdollisuus tehdä vaikuttamistyötä päätöksenteon varhaisessa valmisteluvaiheessa.

Ikäihmisten määrä on rajussa kasvussa tulevien vuosien aikana. Se merkitsee sitä, että hyvinvointialueella tulee olemaan suuria vaikeuksia nykyisessä rahoitustilanteessa vastata vanhuspalvelujen kysyntään tarvetta vastaavasti. Tässä haastavassa tilanteessa on tärkeää seurata huolellisesti alueemme ikäihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Vanhusneuvosto on foorumi, jonka kautta ikäihmisten ääni ja ikäihmisten asioiden asiantuntemus saadaan kuuluville. Nyt kun hyvinvointialueen vanhusten palvelut -jaosto lakkautettiin ja päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (evaus) on tullut pakolliseksi, vanhusneuvoston rooli ja merkitys korostuvat entisestään.

Toivomme, että arviointimme kuluneen toimikauden työskentelystä antaisi uutta ajateltavaa ja ideoita eri toimijatahoille siitä, miten vanhusneuvostoa voitaisiin jatkossa kehittää ja hyödyntää niin, että ikäihmisten osallisuus ja osaaminen tulisivat huomioiduksi nykyistä paremmin palveluiden kehittämisen eri vaiheissa. Lisäksi toivomme, että nämä kokemuksemme auttaisivat vaalien jälkeen valittavaa uutta vanhusneuvostoa pääsemään helpommin oman työskentelynsä alkuun.

Vantaalla 9.4.2025

Raimo Huvila, puheenjohtaja

Marja-Liisa Saares, varapuheenjohtaja

Pirkko Forsberg

Anneli Karhunen

Marja Leppänen

Ulla Martikainen

Kauko Passi

Mikko Raunio

Markku Weckman

Mirkka Ikonen, sihteeri

LIITE

Jäsenten yksityiskohtaisemmat kommentit koskien vanhusneuvostotyöskentelyä

Vanhusneuvoston asema ja rooli

Kuinka vanhusneuvostoa tulisi kehittää, myös valtakunnallisesti.

- Hyvinvointialuelain mukaan vanhusneuvosto on vaikuttamistoimielin eli sillä on ns. lausunnonantajan rooli ja sille on annettava mahdollisuus hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan. Lain asettama edellytys ei mielestäni ole toteutunut siinä laajuudessa kuin monilla muilla alueilla. Kun uudelle kaudelle valittu neuvosto laatii oman toimintasääntöehdotuksensa, on lähdettävä siitä, että neuvostolla on oltava itsenäinen oikeus suoraan nimetä jäsenensä niihin valmistelu- ja päätöksentekoelementteihin, joita neuvosto pitää toimintansa kannalta tärkeinä.
- Jäsenten lukumäärää tulisi lisätä, jotta erilaisiin projekteihin ja työryhmiin osallistuminen jakautuisi useammalle henkilölle.
- Koska kyseessä on vaikuttamistoimielin, vaikuttamisen olisi hyvä tapahtua asioiden suunnitteluvaiheessa, mistä syystä työryhmiin osallistuminen tärkeää.
- ”Viimeinen sana” asioihin tulisi kuitenkin olla koko vanhusneuvostolla, joten kokousaikataulujen pitäisi mahdollistaa se.
- Toimintasääntöön muutos niin, että vanhusneuvoston jäsenmäärää lisättäisiin jonkin verran.
- Toimintasääntöön muutos, jossa vanhusneuvostoa ei asetettaisi yksinomaan aluevaltuuston poliittisten voimasuhteiden mukaan, ja että eläkeläisjärjestöillä tulee olla vahva edustus – korostetaan vanhusneuvoston itsenäistä ja riippumatonta roolia.
- Toimintasääntöön maininta kuinka monen jäsenen tulee olla Vantaan ja Keravan vanhusneuvostojen jäseniä, muut voisivat olla muita jäseniä.
- Toimintasääntöön maininta, että sekä terveyspalvelujen että vanhustenpalvelujen johtoryhmän edustajalla on pysyvä varsinainen ja varaedustaja vanhusneuvoston kokouksissa.
- Hallintosääntöön muutos, jossa vanhusneuvostolla on läsnäolo- ja puheoikeus aluehallituksen ja -aluevaltuuston kokouksissa.

- Lainsäädännössä olisi hyvä olla tarkemmat määräykset vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä.
- Vanhusneuvostojen jäsenten valintaperusteet pitäisi yhtenäistää, koskien kaikkia hyvinvointialueita. Jäsenet tulisi valita valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen edustajista.
- Vaikuttamistoimielimenä toimiminen edellyttää mahdollisuutta osallistumiseen mm. lautakuntien kokouksiin.

Vanhusneuvoston vaikuttamismahdollisuudet

- Lain mukaan alueen on järjestettävä neuvostolle riittävät toimintaedellytykset; mielestäni ne ovat ”alkuhässäkän” jälkeen vastanneet tarpeeseen hyvin. Vaikuttamistoiminnan oikea-aikaisuuden arvioinnissa mm. palautteen seuranta on ehkä jäänyt vähäiseksi.
- Ensimmäiset kaksi vuotta vanhusneuvostolla oli omien toimintaedellytysten hakemista, omien toimintarajojen ja viranomaisten antamien toimintarajojen välillä. Näytti jopa siltä, että vanhusneuvostolle määrättiin rooli, johon olisi taivuttava. Tilanne kuitenkin parani toisen toimintavuoden aikana ja saatiin aikaan luottamukselliset välit viranhaltijoihin.
- Vanhusneuvoston jäsenten aktiivisuus ja asioihin perehtyminen olivat avain asemassa vaikuttamistyössä.
- Vanhusneuvoston käytössä oleva työntekijäresurssi on koko toimintakauden ajan ollut minimaalinen, käsittänyt ainoastaan sihteeripalvelut.
- Sihteerin jatkuva vaihtuminen (6 eri henkilöä 2,5 vuoden aikana) ja vähäinen aika, jonka työntekijä on voinut käyttää vanhusneuvoston valmistelu- ja suunnittelutehtäviin, on merkinnyt sitä, että neuvoston ja erityisesti työvaliokunnan työmäärä on ollut melkoinen.
- Hyvinvointialueen vaikean rahatilanteen takia kokousmäärää on rajattu, eikä vanhusneuvoston käyttöön ole myönnetty erillistä määrärahaa.
- Vakituisen sihteerin ja koordinaattorin tarve on suuri.

Vaikuttamistyön oikea-aikaisuuden arviointi

- Vaikuttamistyössä on keskeistä se, että vaikuttamistyö tapahtuu mahdollisimman varhaisessa vaiheessa eli asioiden valmisteluvaiheessa. Mitä myöhempään päätöksentekovaiheeseen vaikuttamistyö kohdistuu, sitä haastavampaa se on. Varhainen vaikuttamistyö onnistuu kuitenkin ainoastaan silloin, jos yhteistyö

virka valmistelun kanssa toimii hyvin. Myös valmistelijoiden täytyy kokea, että yhteistyö vanhusneuvoston kanssa on heidän työnsä kannalta hyödyllistä, että se parantaa valmistelun laatua. Hyvin toimiva yhteistyö on siis vaikuttamistyön oikea-aikaisuuden keskeinen edellytys.

- Vanhuspalveluiden osalta oikea-aikaisuus on koko ajan parantunut yhteisen työskentelyn ja yhteistyön myötä. Vanhusneuvoston edustajia on kutsuttu jäseniksi lukuisiin kehittämistyöryhmiin. Lisäksi viranhaltijat ovat tuoneet asioita vanhusneuvoston kokousten kommentoitavaksi jo niin varhaisessa vaiheessa, että vanhusneuvoston kommentit ja näkemykset on ollut vielä mahdollista huomioida.
- Vanhuspalvelujen toimialajohtaja on pyrkinyt osallistumaan työvaliokunnan suunnittelukokouksiin sekä vanhusneuvoston varsinaisiin kokouksiin aina, kun se on ollut mahdollista. Vanhusneuvosto on näin ollen tiennyt mitkä asiat ovat valmistelussa ja missä aikataulussa ne ovat etenemässä päätöksentekoon.
- Terveyspalveluiden osalta yhteistyörakennetta ei ole vielä luotu.
- Vaikuttamistyössä saatiin reaaliajassa tietoa ja näin päästiin oikea-aikaisesti antamaan lausuntoja ja käymään keskustelua tulossa olevista hankkeista ja muutoksista.
- Työryhmätyöskentelyssä tarvitaan pääsyä lukemaan asiakirjojen kehittymistä. Nyt näitä lukuoikeuksia ei ole ulkopuolisille henkilöille.

Yhteistyö eri sidostahojen kanssa

Vanhuspalvelut

- Yhteistyö on ollut kiitettävää. Vanhusneuvon kokouksissa on tiedotettu toimialan eri sektoreiden ajankohtaisista asioista sekä valmisteilla olevista suunnitelmista. Kokouksissa on käyty myös paljon vuorovaikutteista pohdiskelua mikä on kehittämistyössä tärkeää.
- Huippuluokkaa.
- Toimi alkuvaikeuksien jälkeen hyvin.
- Pääsy tärkeisiin hyvinvointialueen työryhmiin on ollut työskentelyn suola.

Terveyspalvelut

- Yhteistyö on jäänyt vähäiseksi. Vanhusneuvoston jäseniä ei ole kutsuttu kehittämisryhmiin. Toivomuksena on, että vastaava yhteistyörakenne saataisiin luotua myös ko. toimialalle.

- Tyydyttävä taso.
- Tässä olisi parantamisen varaan, vaikka toimikauden loppua kohden on informaation saanti lisääntynyt, vastavuoroisuus vielä puuttuu.

Hallinto- ja muut tukipalvelut

- Vaikean taloustilanteen takia hyvinvointialueen hallinto on pitänyt kukkaronnyörit kireinä mm. säätelemällä työntekijän vanhusneuvostolle suunnattua ajankäyttöä hyvin pieneksi sekä määräämällä vanhusneuvoston kokousten lukumäärästä. Ylhäältä annetut ohjeistukset ja määräykset ovat tuntuneet vanhanaikaiselta hallinnoinnilta, yhteinen keskustelu asioista olisi ollut suotavampaa. Myönteistä kuitenkin on ollut se, että vanhusneuvoston puheenjohtajisto kutsuttiin mukaan neuvoston työntekijän rekrytointiprosessiin. Lisäksi vanhusneuvostolle annettiin lupa järjestää yhteistyöseminaarit sekä kaupunkien vanhusneuvostojen että eläkeläisjärjestöjen kanssa.
- Ontuivat. Vanhusneuvoston tehokkaan ja toimivan työskentelyn edellytys on, että sillä on oma sihteeri/koordinaattori jolle annetaan mahdollisuus valmistella ja tukea vanhusneuvoston työtä.
- Koordinaattoria tarvitsemme.

Yhteistyö lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan kanssa

- Lautakunnalla on edustaja vanhusneuvoston kokouksissa ja vanhusneuvostolla on edustaja lautakunnan kokouksissa. Yhteistä pohdintaa lautakunnan ja vanhusneuvoston keskinäisestä yhteistyöstä ja työskentelyn rajapinnoista ei kuitenkaan kuluneen valtuustokauden aikana ole käyty. Yhteinen seminaari olisi paikallaan uuden valtuuskauden alkaessa.
- Neuvoston edustajan palaute voisi asioiden osalta olla nykyistä laajempi ja palaute käsiteltävä omana pykälänään.
- Päällimmäiseksi jäänyt mieleen, että vanhusneuvoston edustaja lautakunnassa on kertonut lautakunnan rahan jaosta.
- Lautakunnan jäsenen läsnäolo kokouksissamme on ollut tärkeää.
- Yhteenvedo kehittämiskohdista tulevaan.

Yhteistyö Vantaan ja Keravan kaupunkien ja vanhusneuvostojen kanssa

- Sujunut hyvin, koska kaupunkien koordinaattoreilla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksissa ja koska kaikki vanhusneuvoston jäsenet ovat myös kaupunkien vanhusneuvostojen jäseniä.

- Kaipaa ehkä tiiviimpää otetta ja neuvostojen sihteerit voisivat raportoida olennaiset asiat hyvinvointialueen vanhusneuvoston kokouksissa.
- Ns. Nyrkin roolia on tarkasteltava.
- Vanhusneuvostojen yhteistyössä haettiin tapaa, joka parhaiten palvelisi koko alueen ikäväestön yhteistyötä.
- Yhteistyö on paljolti ollut sitä, että kaikki jäsenet ovat kuntansa vanhusneuvoston jäseniä. Tiedon kulku on ilmeisemmin mennyt niin, että kunnallisessa vanhusneuvostossa on kerrottu hyvinvointialueen vanhusneuvoston kuulumiset. Kaikki kunnan vanhusneuvoston jäsenet eivät nähneet mielekkäänä kaikkien neuvostojen yhteistapaamista. Jos jatkossa järjestetään kaikkien kolmen vanhusneuvoston yhteistapaamisia, pitäisi ehkä olla selkeästi jonkun teeman ympärillä.
- Nyrkki vaatii tarkemman määrittelyn.

Yhteistyö eläkeläisjärjestöjen kanssa

- Toiminut kohtuullisesti, koska moni vanhusneuvoston jäsen on myös jonkun eläkeläisyhdistyksen jäsen. Lisäksi on järjestetty yksi yhteistyötapaaminen. Parantamiseen ja kehittämisen varaa vielä kuitenkin on, erityisesti viestinnän osalta.
- Järjestöjen saamaa asiakaspalautetta vanhuspalveluista ja niihin pääsystä tulisi saada nykyistä enemmän hyvinvointialueen neuvostolle.
- Yhteistyö eläkeläisjärjestöjen kanssa ei vielä oikein muotoutunut. Alkuaskeleet ovat hyvät, mutta tarvitaan paljon kehittämistä ja tiedottamista kaikkien toimijoiden välillä.

Vanhusneuvoston sisäinen työskentely

- Keskinäinen yhteistyö on mielestäni toiminut kiitettävästi, ja sitä osoittavat saavutetut yhtenäiset riidattomat ratkaisut päätöksissä, lausunnoissa ym.
- Asioiden valmistelualueen työvaliokunta on ns. ”hintansa väärtti” eli oikeuttanut asemansa.
- Vanhusneuvoston jäsenten yhteistyö sujui hyvin. Työvaliokunnan valitseminen valmistelevaan kokoukseen oli oikea ratkaisu. Työmäärä yhtä vanhusneuvoston jäsentä kohden oli aika suuri, joskus tuntui jopa kohtuuttomalta. Tässä olisi tarvittu omaa palkattua sihteerä.
- Jatkossa vanhusneuvoston jäsenten määrää tulisi lisätä, ainakin neljällä – viidellä jäsenellä.

- Jäsenten keskinäinen yhteistyö on mielestäni sujunut hyvin.
- Työvaliokunnan rooli on ollut tärkeä.
- Työvaliokunta on ollut tarpeellinen työväline kokousten suunnittelussa ja kannanottoja tehdessä.
- Työvaliotyöskentely on ollut toimiva ja hyvä tapa monipuolisesti valmistella käsittelyyn tulevia asioista sekä erilaisia lausuntoja ja kannanottoja.
- Puheenjohtaja on kannustanut ja antanut hyvin tilaa neuvoston jäsenten näkemyksille kuitenkin niin, että kokousaikataulussa on pysytty hyvin eivätkä kokoukset ole venyneet yliajalle.
- Vanhusneuvoston työskentelyilmapiiri ja myös keskinäinen yhteistyö on ollut hyvä, yhteinen näkemys siitä, mihin asioihin halutaan vaikuttaa, on löytynyt yllättävän helposti.
- Omien mielipiteiden esittämiseen kannustava ilmapiiri keskusteluissa ja valmistelussa.

Kokemus toimikaudesta yleisesti ja vapaa sana

- Olen yli 50 vuoden luottamushenkilöurani aikana toiminut puheenjohtajana monissa eri yhteisöissä, kuten hallituksissa, johtokunnissa, toimikunnissa ja työryhmissä. Nykyinen vanhusneuvosto on koostunut eläkeläisjärjestöjen nimeämistä jäsenistä ja olen nauttinut puheenjohtajan tehtävästäni suuresti. En pysty sanoin kuvaamaan kiitollisuuttani.
- Vanhusneuvosto rakensi mielestäni tällä ensimmäisellä toimintakaudellaan vahvaa perustaa hyvälle vaikuttamistyölle vanhusten palveluissa.
- Tärkeitä tässä työssä ovat ennakointi, vaikuttaminen asioiden valmisteluvaiheessa. Sitä me saimme tehdä, kiitos vanhuspalveluiden viranhaltijoille. Tiedonsaanti ja tiedon välittäminen vanhusneuvoston jäsenten taustaryhmille, eläkeläisille oli hyvä ja sitä kehitettiin koko kauden aikana. Tietämys vanhusneuvostojen työstä lisääntyi alueella.
- Vanhusneuvoston jäsenten asiantuntemus oli hyvä ja toiminta ammattimaista.
- Alun hämmennyksen jälkeen työskentely on ollut silmiä avaavaa.
- On ollut mielenkiintoista ja antoisaa saada olla muiden mukana rakentamassa uutta hyvinvointialuetta. Vanhusneuvostotyö on edellyttänyt laaja-alaista perehtymistä asioihin ja työtä on ollut paljon. Työskentelyn tuloksia on vaikea mitata, mutta päällimmäiseksi jää kuitenkin tunne, että vanhusneuvosto on tullut

kuulluksi, sen ikäihmisiä koskevaa asiantuntemusta on arvostettu ja sen näkemyksiä on myös otettu huomioon.

- Toivottavasti hyvä henki jatkuu ensi vuosinakin.